

Nové sazby cestovních náhrad pro rok 2023

Zdroj: shutterstock.com

S účinností od 1. ledna 2023 dochází podobně jako každý jiný rok k novému stanovení sazeb náhrad cestovních výdajů. Zvyšují se poměrně významně sazby tuzemského stravného. Zvyšují se rovněž významně i náhrady za použití silničního motorového vozidla, pakliže není užito pro pracovní cestu vozidla zaměstnavatele. Naopak se snižují náhrady za nákup benzínu či nafty, pokud zaměstnanec neprokáže skutečně placenou cenu pokladním blokem a bude se vycházet z vyhláskových úředních cen, které jsou nižší, než dosud. Náhrada za kilowatthodinu elektrické energie při použití elektromobilů zůstává na dosavadní úrovni.

Jde o každoroční, pravidelnou změnu právní úpravy k 1. lednu, vyhlášenou ve Sbírce zákonů - tentokrát realizovanou Vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí č. 467/2022 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2023. [\[1\]](#)

V mimořádném termínu Ministerstvo práce a sociálních věcí případně upraví vyhláškou sazbu základní náhrady za používání silničních motorových vozidel, stravné nebo průměrnou cenu pohonných hmot, jakmile se podle údajů Českého statistického úřadu některá z cen ode dne účinnosti poslední úpravy obsažené ve vyhlášce zvýší nebo sníží alespoň o 20 %. K tomu patrně s ohledem na nepříznivý inflační vývoj dojde i v r. 2023 obdobně jako k tomu docházelo v průběhu r. 2022. [\[2\]](#)

Minimální standardy stravného pro privátní sektor

Za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci soukromého sektoru od 1. 1. 2023 stravné nejméně ve výši:

- a) 129 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 196 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) 307 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Zaměstnavatel ze soukromého sektoru tedy může poskytovat stravné i v libovolně vyšší úrovni, než je předepsaná minimální výše stravného, nesmí však vyplácet stravné nižší, než je minimální úroveň stravného.

Intervaly stravného pro veřejný sektor

Za každý kalendářní den pracovní cesty přísluší zaměstnanci zaměstnavatele rozpočtového sektoru specifikovaného v ust. § 109 odst. 3 zákoníku práce ve výši:

- a) 129 Kč až 153 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) 196 Kč až 236 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) 307 Kč až 367 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Zaměstnavatel rozpočtového sektoru vždy poskytuje stravné ve výši, která musí odpovídat předepsanému rozpětí (intervalu), stravné nemůže být nižší než jeho minimální předepsaná částka, ale ani vyšší než jeho předepsaná maximální částka.

Sčítání dob pracovních cest, je-li to pro zaměstnance výhodnější

Připomeňme v této souvislosti pravidlo dle ust. § 163 odst. 4 zákoníku práce. Při pracovní cestě, která spadá do 2 kalendářních dnů, se upustí od odděleného posuzování doby trvání pracovní cesty v kalendářním dnu, je-li to pro zaměstnance výhodnější.

Příklad:

Zaměstnanec vyjel na pracovní cestu ve úterý ve 12:45 hodin a vrátil se v noci na středu ve 2:00 hodin. První den byl na pracovní cestě 11 ¼ hodiny – měl by mít nárok na stravné v sazbě odpovídající 5-12 hodinám trvání pracovní cesty. Druhý den byl na pracovní cestě 2 hodiny – neměl by mít nárok na stravné. Pokud však neposuzujeme dobu trvání pracovní cesty odděleně, pak pracovní cesta trvala 13 ¼ hodiny – zaměstnanec má nárok na stravné v sazbě za odpovídající více než 12 až 18 hodinám trvání pracovní cesty.

Základní sazby za používání silničních motorových vozidel

Sazba základní náhrady za 1 km jízdy činí nejméně:

- a) jednostopých vozidel a tříkolek 1,40 Kč,
- b) osobních silničních motorových vozidel 5,20 Kč.

Při použití přívěsu k silničnímu motorovému vozidlu se sazba základní náhrady za 1 km jízdy zvýší podle ust. § 157 odst. 4 zákoníku práce nejméně o 15 %. Základní náhrada u nákladních automobilů, autobusů nebo traktorů přísluší dle ust. § 157 odst. 5 zákoníku práce zaměstnanci nejméně ve výši dvojnásobku sazby stanovené pro osobní silniční motorová vozidla, tedy ve výši 10,40 Kč za 1 km jízdy. *Tyto náhrady jsou příspěvkem na amortizaci.*

Průměrná cena pohonných hmot

Výše průměrné ceny pohonné hmoty činí:[\[3\]](#)

- a) 41,20 Kč za 1 litr benzínu automobilového 95 oktanů,
- b) 45,20 Kč za 1 litr benzínu automobilového 98 oktanů,
- c) 44,10 Kč za 1 litr motorové nafty,
- d) 6,00 Kč za 1 kilowatthodinu elektřiny.

Adolf Maulwurf

[\[1\]](#)Oproti dřívějšímu obsahuje právní předpis specifikaci kalendářního roku, pro který je určen.

[\[2\]](#) K tomu došlo v loňském roce 2022 hned třikrát, takže aktuální vyhláška č. [467/2022](#) Sb. zrušuje vyhlášku č. [511/2021](#) Sb., která stanovila sazby cestovních náhrad v běžném termínu, a tři její novely, které přinesly tři mimořádné valorizace sazeb cestovních náhrad: Vyhlášku č. [47/2022](#) Sb., vyhlášku č. [116/2022](#) Sb. a vyhlášku č. [237/2022](#) Sb.

- Vyhláška č. [47/2022](#) Sb. přinesla s účinností od 12. března 2022 zvýšení sazby za 1 kilowatthodinu elektřiny.

- Vyhláška č. [116/2022](#) Sb. přinesla s účinností od 14. května 2022 valorizaci ceny za 1 litr nafty a 1 litr benzínu 95oktanovaného.

- Vyhláška č. [237/2022](#) Sb. přinesla s účinností od 20. srpna 2022 zvýšení sazeb stravného a ceny za 1 litr benzínu 98oktanového.

Sazby základních náhrad za 1 km jízdy se neměnily, zůstaly beze změny, jak byly stanoveny od 1. 1. 2022, mění se až nyní od 1. 1. 2023. Přehled vývoje sazeb ostatních náhrad, a to stravného a cen pohonných hmot pro rok 2022 jsme zachytili v článku Valorizace cestovních náhrad: Bylo zvýšeno stravné na pracovních cestách a také vyhlášková cena benzínu 98 oktanů: [Valorizace cestovních náhrad: Bylo zvýšeno strav | epravo.cz](#) .

[3] Cena pohonných hmot stanovená vyhláškou je pouze podpůrná. Zaměstnanec může požadovat proplacení pohonných hmot v cenách, za jaké je skutečně zakoupil, pokud k vyúčtování pracovní cesty připojí doklad o nákupu, z něhož je patrná souvislost s pracovní cestou (zejména časová, tedy nákup v přiměřené době před pracovní cestou nebo během ní). Pokud zaměstnanec tankoval vícekrát, může cenu dokládat více nákupními doklady, cena pro účely vyplacení cestovní náhrady se pak vypočítá aritmetickým průměrem zaměstnancem prokázaných cen. Jestliže však zaměstnanec hodnověrným způsobem cenu pohonné hmoty zaměstnavateli neprokáže, použije zaměstnavatel pro určení výše náhrady průměrnou cenu příslušné pohonné hmoty stanovenou právě vyhláškou. Tento postup stanoví § 158 odst. 3 zákoníku práce. Náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu určí zaměstnavatel podle ust. § 158 odst. 2 zákoníku práce násobkem ceny pohonné hmoty a množství spotřebované pohonné hmoty. Spotřeba pohonných hmot bude ve smyslu ust. § 158 odst. 4 zákoníku práce počítána podle údajů o spotřebě uvedených ve velkém technickém průkazu použitého vozidla, které je zaměstnanec povinen zaměstnavateli předložit. Jestliže tyto údaje technický průkaz vozidla neobsahuje, přísluší zaměstnanci náhrada výdajů za pohonné hmoty, jen pokud spotřebu pohonné hmoty prokáže technickým průkazem vozidla shodného typu se shodným objemem válců.